

Varhaiskasvatuksen laadunhallinnan ja arvioinnin käsikirja

386/31.313/2020

HL 03.11.2020 § 131

Varhaiskasvatuksen järjestäjiä ja toimintamuotoja koskee lakisääteinen itsearviointivelvoite, jolla tarkoitetaan järjestäjän tekemää suunnitelmallista ja säännöllistä arviointia omasta toiminnastaan, sen vahvuuksista ja kehittämistarpeista. Myös yksityiset palveluntuottajat ovat veloitettuja arvioimaan omaa toimintaansa. Itsearviointitehtävän lisäksi varhaiskasvatuksen järjestäjien ja palveluntuottajien tulee osallistua toimintansa ulkopuoliseen arviointiin. Arvioinnin tulee olla osa järjestäjän tai yksityisen palveluntuottajan laajempaa laadunhallinta järjestelmää. Toiminnan kehittämisen tulee olla yhteydessä järjestäjän tai yksityisen palveluntuottajan strategiaan, arvoihin, visioon ja toiminta-ajatukseen. Varhaiskasvatusta, kuten kaikkea kansallista koulutusta, koskeva ulkoinen arviointi on määrätty Karvin (Kansallinen koulutuksen arviointikeskus) tehtäväksi.

Varhaiskasvatuksessa arvioidaan henkilöstön toimintaa ja lapsen kohtaamaa varhaiskasvatuksen laatua. Tavoitteena on edistää varhaiskasvatuksen arviointikulttuuria, jossa henkilöstöllä on vahva rooli pedagogiikan toteuttamisen arvioinnissa ja jossa arviointi nivoutuu osaksi tavoitteellista varhaiskasvatusta ja arkipäivän työtapoja.

Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin, perusteiden ja suositusten laatimisesta vastaa Karvi. Karvin asiantuntijaryhmä on laatinut mallin varhaiskasvatuksen laadun tekijöistä. Mallissa laadun indikaattorit kuvaavat laadukasta ja tavoiteltavaa varhaiskasvatusta ja antavat suuntaviivoja kansallisesti yhtenäiselle arvioinnille. Laadun indikaattorit on johdettu varhaiskasvatuslaista, varhaiskasvatussuunnitelman perusteista sekä kansallisesta ja kansainvälisestä tutkimuksesta varhaiskasvatuksen laadun keskeisistä tekijöistä.

Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin ja kehittämisen mallissa laadun rakennetekijät ovat varhaiskasvatukseen liittyviä tekijöitä, joita määrittävät ja säätelevät esimerkiksi lait, asetukset ja muut valtakunnalliset asiakirjat. Rakennetekijät luovat reunaehdoja pedagogiselle toiminnalle.

Laadun prosessitekijöillä tarkoitetaan varhaispedagogiikan ydintoimintoja ja pedagogista toimintakulttuuria, joilla on suora yhteys lapsen kokemuksiin. Prosessitekijät muodostuvat tavoitteellista ja pedagogista toimintaa jäsentävistä toimintatavoista sekä ohjaavista periaatteista, jotka edelleen todentuvat yksilöiden ja kontekstien välisessä vuorovaikutuksessa.

Kemijärven kaupungin varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen Laadun- ja arvioinnin käsikirjassa pohjana on käytetty Karvin julkaisemaa Varhaiskasvatuksen laadun arvioinnin perusteet ja suositukset- asiakirjaa (2018). Käsikirjaan on kuvattu

paikalliset käytänteet ja linjaukset laadun ja arvioinnin nykytilasta ja kehittämistarpeista.

Laatua kuvaavien indikaattorien valinnassa lähtökohtana ovat olleet lasten huoltajilta saatu ja kerätty tieto kehittämistarpeista sekä henkilöstön jo toteuttama itsearviointi toiminnastaan. Lähtökohtana on ollut myös paikalliseen varhaiskasvatussuunnitelmaan sekä esiopetuksen opetussuunnitelmaan kirjatut toiminnan arviointiin ja kehittämiseen liittyvät toimenpiteet ja vastuut.

Arvioinnin vuosikelloon on koottu ne arvioinnit, joita toteutetaan jo nyt ja siihen lisätty kehittämistarpeista nousevia uusia arviointeja. Varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen on valittu laadun rakenne- ja prosessitekijöistä kaksi indikaattoria v. 2020- 2022, joiden avulla varhaiskasvatusta ja esiopetusta arvioidaan ja kehitetään. Näiden lisäksi toimintaa arvioidaan ja kehitetään muun muassa vuosikellon mukaan, säännöllisten asiakaskyselyjen sekä paikallisten ja kansallisten tarpeiden ja linjausten mukaisesti.

(Varhaiskasvatuspäällikkö Karjalainen, 040 861 6486)

Päätösehdotus (palvelualuejohtaja): Hyvinvointilautakunta päättää hyväksyä varhaiskasvatuksen **liitteen 3** mukaisen laadunhallinnan ja arvioinnin käsikirjan.

Päätös: Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tiedoksi: Varhaiskasvatuspäällikkö Karjalainen